

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Liber Officialis Seu Agendorum Pastoralium S. Trevirensis Ecclesiae

Johann Hugo <Trier, Erzbischof>

Mogvntiae, 1688

Benedictio fontis baptismalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75322)

Benedictio fontis baptismalis.

239

prout habentur in Missali; In principio creavit Deus &c. quas legit Sacerdos albâ & pluviali violaceo indutus, & omnes in tono prophetiæ. Finitis prophetiis cum Tractibus & Collectis sequitur.

BENEDICTIO FONTIS BAPTIS- MALIS.

B

In Ecclesiis & Collegiis parochialibus, dum proceditur ad fontis benedictionem, canitur sequens hymnus: in aliis omittuntur sequentia usque ad Litaniam exclusivè.

Hymnus.

Rex sanctorum An ge lorum, Totum mun-

dum ad juva. Ora primum tu pro nobis

virgo mater germinis, & ministri regis summi

ordines ange li ci. *Repet.* Totum &c.

Supplicate Christo Regi, cœtus Apostolici, supplicetque permagnorum sanguis fusus Martyrum.

Repetitur: Rex Sanctorum &c.

Implorate Confessores, consonæque Virgines:
quo

quo donetur nobis magnæ tempus indulgentiæ.

Repetitur: Totum mundum &c.

Omnes Sancti atque iusti, vos precamur cernui, ut purgetur crimen omne vestro sub oramine.

Rex Sanctorum &c.

Hujus Christe rector alme, plebis vota suscipe, qui plasmaisti protoplastum, & genus gignentium.

Totum mundum &c.

Mitte sanctum nunc amborum spiritum Paraclitum, in hanc plebem quam recentem fons baptismi parturit.

Rex Sanctorum &c.

Fac in terra fontis hujus sacratum mysterium: qui profluxit cum cruore sacro Christi corpore.

Totum mundum &c.

Ut lætetur mater sancta tota nunc Ecclesia, ex profectu renascentis tantæ multitudinis.

Rex Sanctorum &c.

Præsta Patris atque nati compar sancte Spiritus: ut te solum semper omni diligamus tempore.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysteriis: adesto Sacramentis: & ad renovandos novos populos, quos tibi fons baptismatis

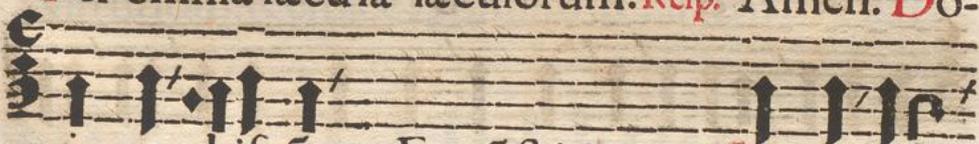
Benedictio fontis baptismalis.

241

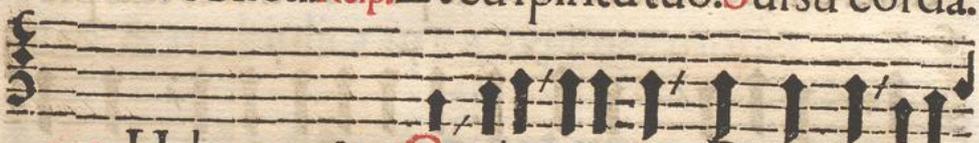
matris parturit : spiritum adoptionis emitte : ut
quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio :
tuæ virtutis impleatur effectu. Per Dominum
nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui te-
cum vivit & regnat in unitate Spiritûs sancti
Deus.

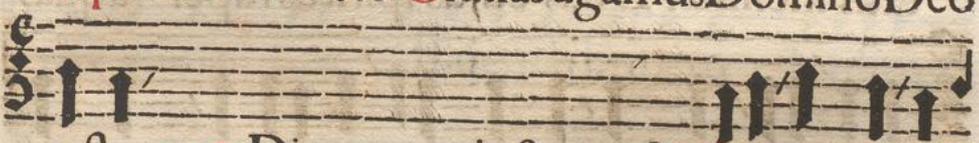
Per omnia sæcula sæculorum. *Resp.* Amen. **Do-**

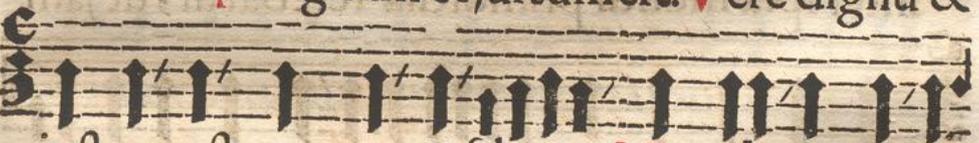
minus vobiscû. *Resp.* Et cû spiritu tuo. **S**ursû corda.

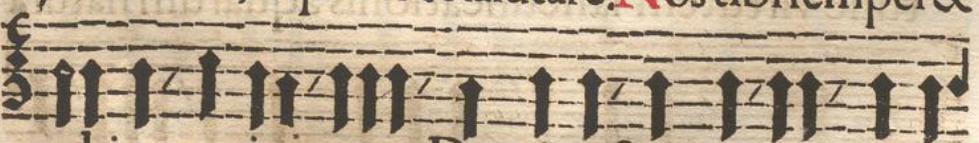
Resp. Habemus & c. **G**ratias agamus Domino Deo

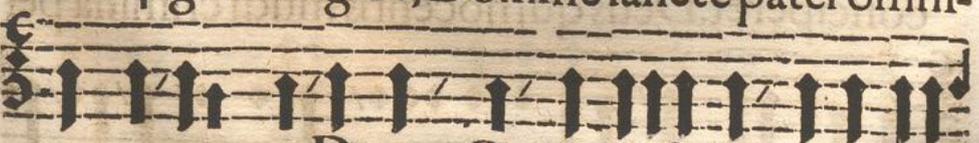
nostro. *Resp.* Dignum & justum est. **V**erè dignû &

justum est, æquum & salutare. **N**os tibi semper &

ubiq; gratias agere, Domine sancte pater omni-

potens æterne Deus : Qui invisibili potentiâ

H h

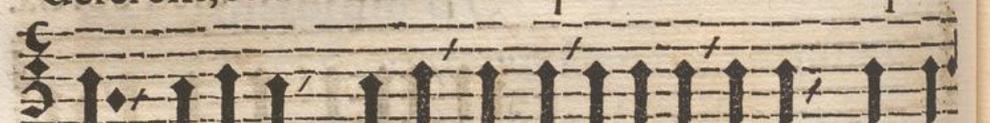
facra-

 sacramentorum tuorum mirabiliter operaris ef-

 fectum: & licet noſtantis myſteriis exequendis

 ſimus indigni, tu tamen gratiæ tuæ dona non

 deſerens, etiam ad noſtras preces aures tuæ pie-

 tatis inclines. Deus cuius ſpiritus ſuper aquas

 inter ipſa mundi primordia ferebatur, ut jam

 tunc virtutem ſanctificationis aquarum natura

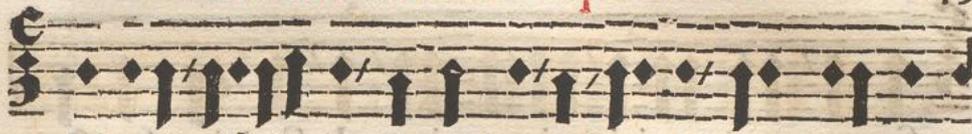

 conciperet. Deus qui nocentis mūdi crimina per

 aquas abluens: regenerationis ſpeciem in ipſa di-

luvii

Benedictio fontis baptismalis.

243

diluvii effusione signasti: ut unius ejusdemque

elementi mysterio, & finis esset vitis & origo

virtutibus. **R**espice Domine in faciem Ecclesie

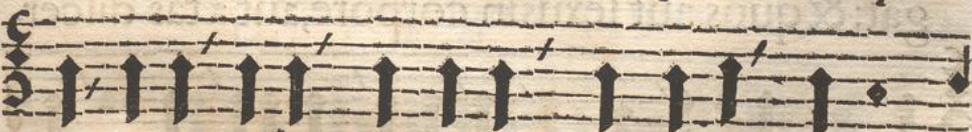
tuæ & multiplica in ea regenerationes tuas:

qui gratiæ tuæ affluentis impetu lætificas

civitatem tuam, fontemque baptismatis ape-

ris toto orbe terrarum gentibus in no-

vandis: ut tuæ majestatis imperio

H h 2

sumat

€

 sumat unigeniti tui gratiam de Spiritu sancto:

Hic dividat aquam manu in modum crucis:

€

 Qui hanc aquam regene-

€

 randis hominibus præparatam, arcanâ sui lumi-

€

 nis admixtione fœcundet: ut sanctificatione cõ-

€

 ceptâ, ab immaculato divini fontis utero in no-

€

 vam renati creaturam progenies cœlestis emer-

€

 gat: & quos, aut sexus in corpore, aut ætas discer-

€

 nit in tempore, omnes in unam pariat gratia ma-

€

 ter infantiam. Procul ergo hinc jubentete Do-

mine,

Benedictio fontis baptismalis.

245

mine, omnis spiritus immundus abscedat: procul

tota nequitia diabolicæ fraudis absistat. Nihil

hic loci habeat contrariæ virtutis admixtio, non

insidiando circumvolet: non latendo furripiat:

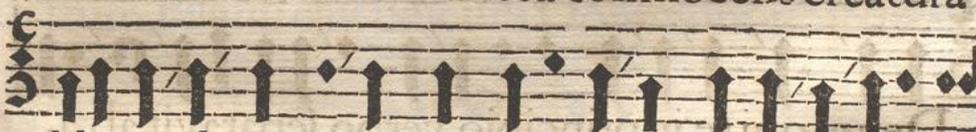

non inficiendo corrumpat. Sit hæc

Hic manu tangat aquam:

Sancta & innocens creatura

libera ab omni impuglatoris incurfu, & totius

nequitia purgata discessu. Sit fons vivus aqua

regenerans: Unda purificans. Ut omnes hoc la-

H h 3

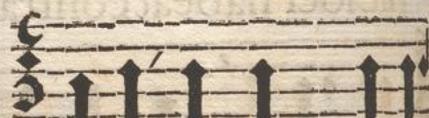
vacro

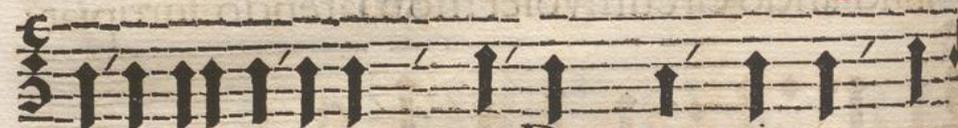

 vacro salutifero diluendi, operante in eis Spiritu

 sancto, perfectæ purgationis indulgentiam con-

 sequantur

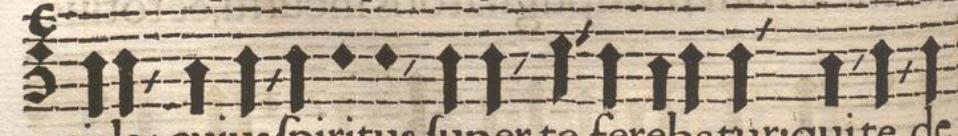
Faciat cruces super fontem dicens :

 Unde bene dico

 te creaturæ aquæ , per De um vivum : per

 De um verum: Per De um sanctum: Per

 Deum qui te in principio verbo separavit ab a-

 rida: cuius spiritus super te ferebatur: qui te de

 paradisi fonte manare fecit,

*Hic effundit aquam manu
 in quatuor partes, juxta
 hanc figuram:*

 & in

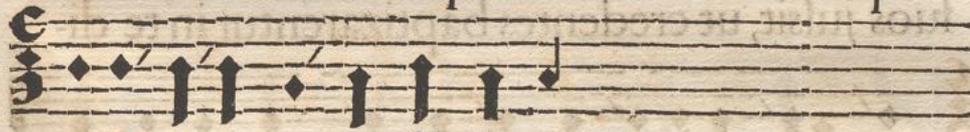
& in quatuor flumina dividens, totam terram

rigare præcepit: qui te in deserto amaram suavi-

tate inditâ, fecit esse potabilem: & sitienti po-

pulo de petra produxit,

Hic iterum facit
manu crucem:

Bene **✠** dico te per Jesum Chri-

stum, Filium ejus unicum Dominum nostrum:

qui te in Cana Galilææ, signo admirabili,

suâ potentia convertit in vinum: qui pe-

dibus super te ambulavit: & à Joanne

in

in Jordane in te baptizatus est: quate unà cum

sanguine de latere suo produxit: & discipulos

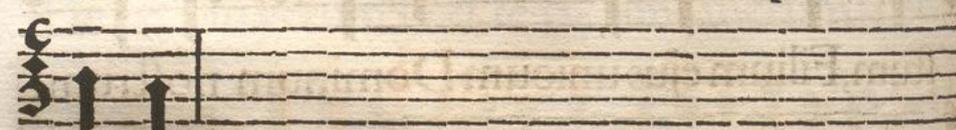
suos iussit, ut credentes baptizarentur in te di-

cens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes

eos in nomine Patris & Filii & Spiritus

sancti.

Hic mutet vocem quasi legens lectionem. Hæc nobis præcepta servantibus tu Deus omnipotens clemens adesto: ore bene **✠** dicito: ut præter naturalem emundationem, quam lavandis possunt adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

Sacerdos cereum ardentem ter mergit in fontem: primò parùm

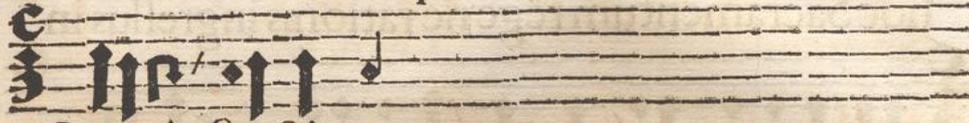
Benedictio fontis baptismalis.

249

parùm intus in aquam, secundò profundius, tertio usque ad fundum:
& ad singulas mersiones vocem in tono præfationis exaltando, & in
aquam modestè in forma crucis insufflando dicit:

Descendat in hanc plenitudinem fontis virtus

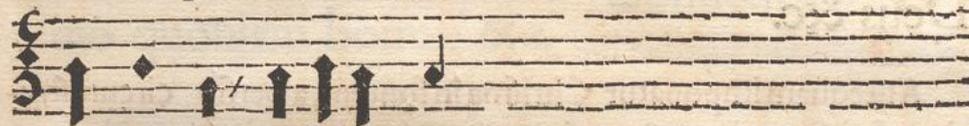

Spiritus sancti.

Post tertiam immersionem prosequitur:

totamque hujus aquæ substantiam regenerandi

fœcundet effectū.

Hic tollitur cereus de aqua & sacerdos prosequitur:

Hic omnium peccatorum maculæ deleantur.

Hic natura ad imaginem tuam condita, & ad

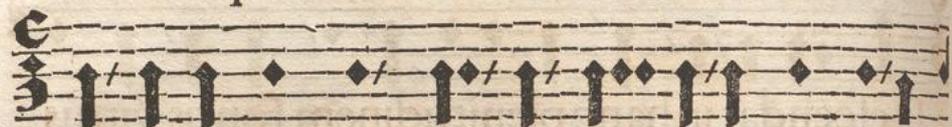
honorem sui reformata principii, cunctis ve-

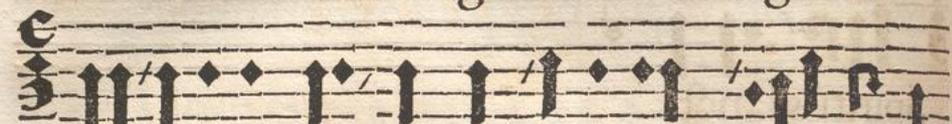
li

tusta-

C

 tuftatis squaloribus emundetur: ut omnis homo

C

 hoc Sacramentum regene rationis ingressus in

C

 veræ innocentia novam infantiam renascatur.

Legendo dicit: Per Dominum nostrum Jesum
 Christum Filium tuum qui tecum vivit & re-
 gnat in unitate ejusdem Spiritûs sancti
 Deus &c.

Antequam imponatur Chrisma in fontem, aspersio circumstan-
tium fit à Sacerdote: & accipitur in vase aliquo de aqua eadem pro
aspersendis domibus, & cibis paschalibus: & pro aspersione usque
ad octavam Pentecostes, plerique enim non benedicunt aquam in-
terea: tametsi liceat benedicere quoties opus est.

Deinde infundit de Chrismate in modum crucis dicens intelli-
bili voce.

Sanctificetur, & foecundetur fons iste renascen-
tibus ex eo, in vitam æternam. In nomine Pa **✠** **tris,**
& Fi **✠** **lii, & Spiritûs** **✠** **sancti. R. Amen.**

Atque hoc fit tribus vicibus.

Postea cantantur Litaniz de omnibus SS. à cantoribus, Choro
respondente, & habentur supra in benedictione ignis pag. 218. &
post Versum illum: Ut cunctum populû Christianum
&c. Sacerdos dicit ter:

Ut

Ut fontem istum bene **H** dicere, & conse **H**-
crare digneris. Deinde prosequuntur Litaniam, usque ad
Kyrie eleison. Quod intonatur solenniter, ut in missa moris est,
& simul incipitur Missa.

PROCESSIONE IN NOCTE PASCHALI.

In nocte circa duodecimam horam, antequam ad matutinum pul-
sentur campanæ, induet se parochus (in Collegiis Decanus vel heb-
domadarius) vestibus sacerdotalibus & cappâ purpureâ, & ordine-
tur processio ad levandam crucem hoc modo. Presbyter cum mini-
stris gestantibus candelas magnas, seu faces, cum thuribulo & aqua
benedicta procedit ad sepulchrum, aspergit illud aquâ benedictâ ac
genibus flexis dicit orationes subsequentes, quibus de consuetudine
in multis Ecclesiis præmittitur psalmus **Confitemini Do-**
mino quoniam bonus. &c. qui habetur in Breviario ad
Primam.

Oremus.

Præsta quæsumus omnipotens Deus, nobis fa-
mulis tuis eâ animi devotione & cordis contritio-
ne, misericordiam & veniam peccatorum nostro-
rum obtinere; qua sanctæ mulieres gloriosum fi-
lii tui sepulchrum, cum aromatibus visitare & quæ-
situm tam pretiosum mundi pretium merue-
runt invenire: ut per mortem ejus à peccati
vinculis absoluti, & per resurrectionis ejus sa-
cro sanctum mysterium justificati ad vitam quæ
in coelis est, cum ipso ascendere mereamur,
li 2 sine

252 **Processio cum cruce in nocte paschali.**
fine fine cum gaudio mansuri. Per eundem Do-
minum nostrum **JESUM Christum &c.**

Oremus.

Præsta quæsumus omnipotens Deus ut splen-
dida faciei tuæ claritas nos illustret, quæ post glo-
riofam resurrectionem tuam, à maxillis Ecclesiæ
tuæ sponsæ deterfit lacrymas & mœrorem. Per
eundem Christum Dominum nostrum. **Respon.**
Amen.

Deinde ablato velamine de cruce iterum aspergatur, & thurifice-
tur, & levet presbyter crucem, dicendo: Surrexit Dominus
verè &c. Et præcedentibus vexillis ac candelis aut facibus, ipse
portando crucem sub silentio exit templo, subsequente populo: post-
quam omnes egressi fuerint, clauduntur fores templi & processio
circuit templum decantando Responsorium sequens: quando facto
circuitu revertitur processio ante fores templi clausas, sacerdos tan-
gens crucifixo portam, eamque pulsans, dicendo: **Tollite por-**
tas principes vestras, & introibit Rex gloriae.
ad quæ intus quidam respondet: Quis est iste Rex gloriae?
Dein secundo repetendo responsorium circuit, & similiter pulsando
fores ac dicendo: Tertiâ vice postquam intus consistens interro-
gavit: Quis est iste rex gloriae? facto strepitu aperiuntur por-
tæ, & processio ingreditur canendo: Christus iste aufferstan-
den &c. & incipit matutinum.

Cum Rex glo ri æ Christus infer-

infernum debellaturus in tra ret, &

& cho rus ange licus antefaciem ejus por-

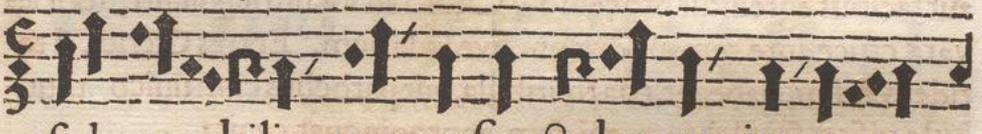
tas principum tolli præciperet: Sanctorum po-

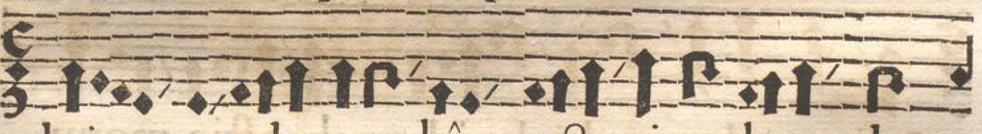
pulus qui tenebatur in morte cap tivus vo-

ce lachrymabili clamaverat. Adve nisti de-

sidera bilis quem exspectabamus in tene-

bris, ut educeres hâc nocte vinculos de

claustris. Te no stra vocabant suspi ri a

te lar ga require bant la-

li 3

menta

menta, tu fa ctus es spes de so la tis,

magna consola ti o in tormentis. Al-

le

lu ja.

Quando decantatio matutini pervenit ad ultimum Responsorium: Dum transfisset sabbathum &c. accensis denuò candelis aut facibus egreditur processio à Choro ad locum sepulchri, ubi levatâ cruce ante remansit velum sive sudarium. Et tres Clerici, si totidem adsint, habeant tria thuribula, aut parochus cum unico thuribulo visitat sepulchrum, cui dum appropinquat canit:

Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monu-

menti? Alleluja alle luja.

Quibus duo Chorales seu pueri angelorum personam sustinentes, quos apud sepulchrum paratos expectare oportet, respondent:

Quem

Quem queritis in sepulchro ô Christicolæ?

Respondent
illi tres Clerici,
aut Pastor.

Jesum Nazare num crucifixum ô

Calicolæ.

Tunc rursus
pueri :

Non est hic surrexit sic ut prædixe-

rat, i te nuntiate, quia surrexit de sepul-

chro. Venite & videte locum ubi positus erat

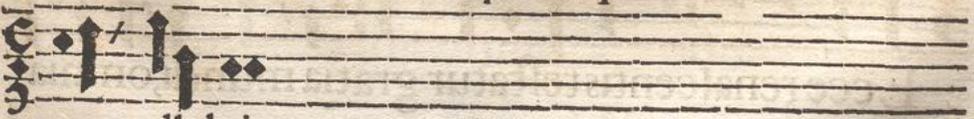

Dominus alleluja, alleluja.

Tunc accedunt illi tres Clerici, aut Pastor, recipit sudarium, ante, sublatâ exinde cruce, relictum, pueri seu Chorales in sepulchro sedentes cantant :

Citò euntes dicite discipulis, quia surrexit Domi-

nus alleluja.

Deinde

Deinde Cantor aut Chorus incipit: **Victimæ paschali &c.** interim Clerici illi aut pastor de sepulchro procedunt ad gradum altaris, ibidem vertendo faciem ad populum, dum Chorus cantat: **Dic nobis Maria &c.** & respondet secundus, seu Pastor: **Angelicos testes, sudarium & vestes**, & canendo sudarium, hoc ipsum elevatur; Tum tertio Chorus: **Dic nobis Maria &c.** & respondet tertius Clericus, seu Pastor: **Surrexit Christus spes mea &c.** postea totus Chorus: **Credendum est &c.** absolutâ sequentiâ canitur: **Te Deum laudamus.** Et subjunguntur Laudes.

PROCESSIO IN FESTO PASCHÆ.

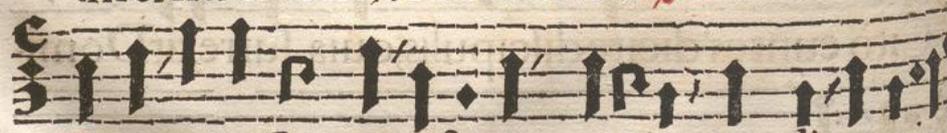
ANte sacrum summum canitur primo ad aquam benedictam: **Vidi aquam &c.** supra pag. 166. Finitâ Collectâ, quæ ex missali subjungitur habetur processio circa templum & canitur responsorium: **Cum Rex gloriæ &c.** supra pag. 252. post illud responsorium incipiant duo Clerici, aut alii sequentem hymnum quibus chorus respondet repetendo prout adnotatum est.

Salve festa dies toto venerabilis ævo: Quâ Deus

infernum vicit, & astra tenet. R. Salve festa &c.

Ecce renascentis testatur gratia mundi, omnia

cum

cum Domino dona redisse suo. **R. Quâ Deus &c.**

Namque triumphanti post tristia tartara Christo

undique fronde nemus, gramina flore favent.

R. Salve festa &c.

**Intrando templum cantatur
in navi Ecclesiæ, incipiente Cantore.**

Sedit Ange lus ad sepulchrum Do mi ni,

sto lâ clarita tis co opertus: videntes

eum mulie res ni mi o terro re

per ter ritæ a stite runt à lon gè.

K k

Tunc

Tunc locutus est angelus &

dixit eis:

Respondent duo de Choro:

Crucifixum in carne laudate, & sepultum

propter vos glorificate, resurgentemque

à morte adorate.

Cantor cum reliquo Choro subjungit:

Nolite metuerе, dico vobis quia ille

quem quæritis mortuum, jam vivit, & vi-

ta hominum cum eo surrexit.

Tunc

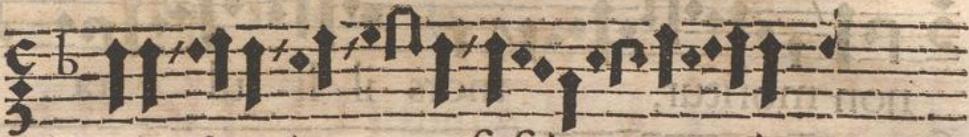
Tunc rursum illi duo de choro:

Recordamini quo mo do prædixit quia

oportet filium hominis crucifi gi, & ter-

tiâ die à morte suscita ri.

Subjungit Cantor cum reliquo Choro:

Alle luja.

V. Dicite in nationibus, alleluja.

R. Quia Dominus regnavit à ligno alleluja.

Oremus.

Deus, qui omnes in Christo renatos, genus regium & sacerdotale fecisti; da nobis & velle, & posse, quæ præcipis: ut populo ad æternitatem vocato, una sit fides mentium, & pietas actionum. Per Dominum nostrum Jesum Christum. &c. **R.** Amen.

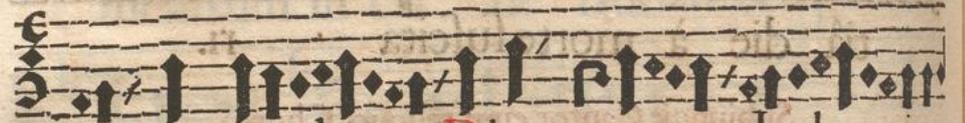
IN SECUNDIS VESPERIS
EUNDO AD FONTEM CANI-
tur Responsorium.

€

Christus re sur gens ex mor tu is jam

€

 non moritur, mors il li ul tra

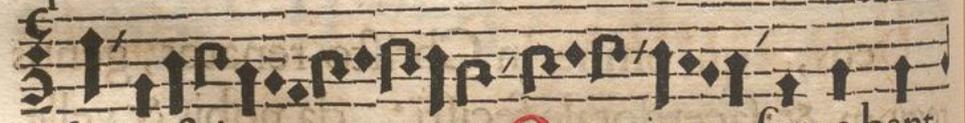
€

 non domina bi tur. **D**icant nunc Judæ i.

€

Quo mo do mi lites **C**ustodientes fe-

€

 pulchrum. **P**erdide runt regem **A**d la pi-

€

 dis positio nem. **Q**uare non ferva bant

€

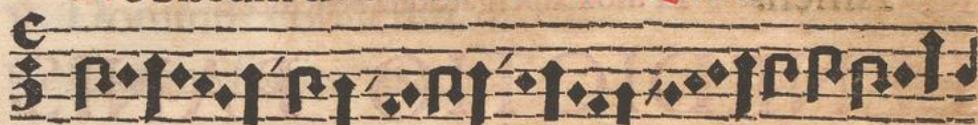
Pe tram ju sti ci æ? **A**ut se pul-

€

 tum reddant: **A**ut re sur gentem ado rent

Nobiscum di centes. *Versus.* Quod e-

nim vivit, vi vit De o: al le-

luja al le lu ja.

BENEDICTIO ESCU- LENTORUM;

Agni paschalis.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum & terram.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus qui per famulum tuum Moysen in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi jussisti, in similitudinem Domini nostri Jesu Christi, & utrosque postes domorum de sanguine ejusdem agni perungi præcepisti: ita bene **✠** dicere & sanctificare **✠** digneris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui ad laudem tuam lumere desideramus, per resurrectionem ejusdem Domini

K k 3

nostri